

İKİ TARZ-I SİYASET

HAKAN PAKSOY

İki Tarz-ı Siyaset

Hakan Paksoy

Başlık, sohbet ederken dostum Hamdi Ünal'dan çıktı. "Farkında mısın, Türkiye'de artık iki tarz-ı siyaset yarışıyor" dedi. Ben de dönüp Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu önderlerinden Yusuf Akçura'nın 1904 yılında yazdığı Üç Tarz-ı Siyaset makalesine yeniden baktım.

Zaman, 1904'ten 1923'e kadar deli bir nehir gibi akıp, yüzlerce metre yüksekten düşen çağlayan gibi Türk Milletinin başına dökülmüştür. Türkler, zamanın bu büyük baskısına Türkçülük (Türk milliyetçiliği) siyaseti sayesinde dayanmışlardır.

1923'e kadar büyük fedakârlıklarla bugünkü topraklarımız kurtarılmış, yeni devletimiz kurulmuş, en son cumhuriyet ilân edilmiştir.

Cumhuriyet seksen yıl düşe kalka ilerlemiş, seksen yıl sonra da tekrar kuruluş öncesi şartlara döndürülmüştür. Akçura 1904 yılında; Osmanlılık, İslamcılık ve Türkçülük derken bugüne sadece İslamcılık ve Türkçülük (Milliyetçilik) kalmıştır.

Bugün ortaya çıkan görüntü, yöneticilerin yeni bir kimlik arayışlarına yöneldiğidir. Artık Osmanlı olmadığına göre, biz de İslamcılık ve Milliyetçilik siyasetlerine bakacağız. Bakmaktan kasıt literatürdeki yerini karşılaştırmak değil elbette. Yapacağımız, bugünkü gidişatı incelemek ve geleceğe ışık tutmak.

Yüzüncü yıla girerken

Akçura, tutmayan Osmanlılıktan sonra gelişen İslamcılığı anlatırken ilginç bir cümle kurmuş. "... her müslimin küçük yaşında ezberlediği 'din ve millet birdir' kaidesine uyarak bütün Müslümanları, son zamanların millet kelimesine verdiği mânâ ile bir, **tek millet** hâline koymaya çalışmak lüzumuna kani" olunduğundan bahsediyor. Bu şekilde önce Osmanlı içindeki gayri müslimler ayrılacak sonra diğer Müslümanlarla birleşilecek.

Bu birleşme fikri için halifelik makamı padişahlıktan öne çıkarılır. Halifeliğe de hükümranlıklar hakları yakıştırılır. Genel siyasette dinin etkisi artırılır. Eğitimin esası dinileştirilmek istenir. Dindarlık devlet hizmetinde tercih unsuru olmaya başlamıştır.

Hilafet makamına değil halifeye şiddetli bağlılık ve kulluk her şeyin üstündedir. "Gayrimüslim kavimlere karşı nefret telkin etmek üzere halk arasına vaizler gönderilir. Tekkeler, zaviyeler, camiler yapılır ve tamir edilir."

"İşbu siyasi doktrinle" Tanzimat'la getirilmeye çalışılan vicdan ve fikir serbestliğini, siyasi serbestliği, din ve soy, siyasi ve medeni eşitliği terk edilmeye başlanır. Meşrutî hükümete de veda edilmiştir. Bütün bunlar halk arasında ayrışmaya sebep olur. Avrupa'da, Türklüğe karşı zaten var olan düşmanlık artmaya başlar.

Yukarıda eğik yazdıklarımın hepsi de Akçura'nın makalesinden. Ama çok da tanıdık değil mi?

Bugün daha fazlası var

Bugün, Akçura'nın söyledikleri ve daha fazlası var. Tarikatlar ve cemaatler öne çıkarılmış vaziyette. Onların kurdukları derneklere kamu yararına çalışır dernek statüsü tanınarak imtiyaz sağlanmış.

Dođal afetlerde biraz ileri giden STK'ların önü kesilirken, tarikat ve cemaatlere her Őey serbest.

Cami minberinden devlete hakaret, hatta ihanet edenler konuşmaya ve serbestçe dolaŐmaya devam ediyorlar.

Eđitimde birlik (Tevhid-i Tedrisat) terkedilmiş durumda. *Manevî önderlik* ismiyle okullara imam görevlendiriliyor. Bir nevi ruhbanlık sınıfı denebilir. İslam Dininde olmayan bir Őey.

Őimdiye kadar hep yeni bir nesil yetiŐtirmekten bahsedildi. Bundan cumhurbaşkanı hep bahsetti. Başbakanken de söyledi. Ama bu ideolojik bir hedef. Ve bu hedefe ulaŐmada sadece imam hatip okulları kullanılıyor. İmam hatiplere bütün imkanlar yağdırılıyor.

Ne var bunda, diyenler çıkacaktır. Bu, diğer okullarda okuyan çocuklarımızın ikinci sınıf muameleye tâbi tutulması anlamına gelir. Yönetimin siyasî hedefinin toplumun sadece bir bölümü üzerinden yürüdüğünü gösterir. Yani yirmi yıldır Türkiye'yi yöneten anlayışın, Türk Milleti'nin kendisi gibi düşünmeyenlerini gözden çıkardığını gösterir.

Devletin bütün mekanizması İslamcılık siyaseti üzerine yeniden kurgulanmaya çalışılmaktadır. Bunun için Cuma hutbeleri de kullanılmaktadır.

İç ve dış politika tamamen bu hedef üzerine kurulmuŐtur.

Dış politikada izlenen siyaset artık geri tepmiştir. İslamcı siyaset örtüsünün altında, "Ümmet içinde küçük bir parçanın ideolojik temsilciliği" vardır. Dünya siyasetinin gerçekleri İslamcı siyaset üzerindeki bu örtüyü kaldırıp atmıştır. Müslüman ülkeler de Müslüman olmayanlar da bu gerçeğe göre hareket etmektedir.

Türkiye toparlanmaya çalışmaktadır. Fakat İslamcı siyaset de devam etmektedir.

Milliyetçilik üzerindeki İslamcılık baskısı

Türk milliyetçiliği, Türkiye Türklerinin kurtarıcı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu fikridir. Cumhuriyeti de eşit birey esası üzerine kurmuşlardır. İnsanların eşitliği sihirli zırh olarak millî birliği korumaktadır.

15 yılda, muasır medeniyetler seviyesine çıkabilmek için önce alt yapı (devrimler) tamamlanmıştır. Yüzyılların geri kalmışlığı ve parasızlığı aŐılmak için büyük bir seferberlik vardır. Ama sonunda uçak yapıp ihraç eder konuma gelinmiştir.

Bunu sağlayan en önemli unsur milliyetçilerin Türk Milletine kazandırdığı ülküdür. Başlarında Atatürk olan milliyetçiler, Türk Milletiyle yatıp onunla kalkmıştır. İçlerinden birisini bile ayırmadan vatandaşlık haklarından yararlanmasını sağlamışlardır.

Din, Türk Milleti için vazgeçilmez bir olgudur. Ancak kamu yönetimine karıştırlmamalıdır. Hem doğru değildir hem de din zarar görür. Mesela önce faize "nas" diyerek karşı çıkıp, sonra faiz artırınca "Nas'sa" uymayan Müslüman görüntüsü ortaya çıkar. İnsanların Tanrı'yla kuracakları iliŐki boyutunda kalmalıdır. Kişilerin ibadetlerini yapacak ortam ve özgürlük sağlanmalı, dinle iliŐkileri sağlıklı kurulmalıdır. Dinin, siyasî amaca ulaŐmak için kullanılması da asla olamaz. Ve milliyetçiler bunu da başarmışlardır.

Türklerin büyük çoğunluğu Müslümandır. Ancak Türk isminin Müslüman Türk gibi bir tamlamayla kullanılması doğru değildir. İslamcılığın siyasette yaptığı prim görülünce bu ve benzer kullanımlar artmıştır. Arap dünyasında Hristiyanlar vardır ancak "Müslüman Arap" tanımlaması yoktur.

Bir tarafta devlet kuran ve büyük bir hamle yapan ama bugün devlet kuran çizgisinden uzaklaşmış milliyetçilik vardır. Diğer yanda da içeride milleti ikiye bölen, dışarıda devleti yapayalnız bırakan İslamcılık... Ne dersiniz?

Ağustos, Türk'ün zaferleriyle dolu bir ay. Yeni vatanımızın kapısını Malazgirt'te açtık. Emperyalizmi ve maşalarını da Kocatepe'de, Dumlupınar'da yurdumuzdan kovduk.

Bize bu vatani emanet eden Alparslan, Mustafa Kemal ve onların yiğitlerine binlerce şükran...